

Bűncselekmény áldozataként milyen jogaim vannak?

Senki nincs felkészülve arra, hogy bűncselekmény áldozatává váljon. Legyen szó zsebtolvajlásról, súlyos testi sértésről vagy egyéb bűncselekményről: Ha bűncselekmény következtében esetleg sérülést szenvedünk, vagy össze vagyunk zavarodva, gyakran nem tudjuk, mit kellene tennünk. Ez a tájékoztató első áttekintést hivatott Önnek nyújtani arra vonatkozóan, hogy egy ilyen helyzetben hol találhat segítséget és milyen jogai vannak.

Ki segíthet nekem?

Az áldozatsegítő szervezetek tanácsadással és segítséggel szívesen állnak rendelkezésre. A tanácsadó szervezeteknél speciálisan képzett személyek dolgoznak, akiknek sok tapasztalatuk van az Ön helyzetében lévő emberekkel, meghallgatják Önt és segíteni akarnak. Szükség szerint további, pl. pszichológiai vagy terápiás segítséget is kaphat.

Itt található az azoknak a szervezeteknek az áttekintését, amelyekhez fordulhat: **www.hilfe-info.de**. Természetesen bármely rendőri szervnél is érdeklődhet.

Miként tudok bűncselekmény esetén feljelentést tenni és vádindítványt benyújtani, és mi történik azt követően?

Ha bűncselekmény esetén feljelentést akar tenni, bármelyik rendőri szervhez fordulhat. Az ügyészségen is tehet büntető feljelentést. Ha a bűncselekményt feljelentette, azt már nem vonhatja egyszerűen vissza, hisz a nyomozó szervek (a rendőrség és az ügyészség) minden büntető feljelentés esetén alapvetően kötelesek nyomozást indítani.

Csak néhány kevésbé súlyos bűncselekmény (pl. becsületsértés vagy rongálás) esetén van az áldozatnak lehetősége meghatározni, hogy induljon-e büntetőeljárás. Ezért ezeket magánindítványra üldözendő bűncselekménynek hívják: Büntetőeljárás indítására itt rendszerint csak magánindítvány alapján kerül sor, tehát csak akkor, ha Ön a bűncselekmény áldozataként ezt kifejezetten kéri. Az indítványt három hónapon belül kell benyújtania azután, hogy tudomást szerzett a tettről és a tettes személyéről.

Mi történik abban az esetben, ha a német nyelvet nem, vagy csak nehezen értem?

Ez nem akadály. Ha feljelentést kíván tenni, segítséget kap. Tanúként történő meghallgatása esetén joga van tolmács igénybevételeire. Ha konkrét tájékoztatásra van szüksége, és nem ért eléggé németül, kérhet tájékoztatást olyan nyelven, amelyet megért.

Milyen információkat kaphatok a büntetőeljárásról?

Ha bűncselekmény áldozatává vált, az aktából kaphat az eljárásra vonatkozó információkat. A legjobb, ha már a rendőrségen nyilatkozik azzal kapcsolatban, hogy kíván-e információkat kapni, és ha igen, mely információkat.

A következőkről kaphat tájékoztatást:

- Egy rövid írásos igazolást a bűncselekmény feljelentéséről.
- Közlést arról, ha az ügyészség az eljárást megszüntette, azaz nem emelt vádat a bíróság előtt.
- Tájékoztatást arról, hogy mikor és hol kerül sor bírósági tárgyalásra és mit rónak fel a vádlottnak.
- Tájékoztatást az eljárás kimeneteléről, azaz arról, hogy a vádlottat felmentették-e vagy elmarasztalták-e, illetve hogy az eljárást megszüntették-e.

- Tájékoztatást arról, hogy a gyanúsított vagy elítélt személyt letartóztatták-e. Ebbe beletartozik az is, hogy tájékoztatást kap arról is, ha ez a személy pl. szabadságot kapott vagy megszökött a börtönből.
- Tájékoztatást arról, hogy az elítéltnak tilos-e felvennie Önnel a kapcsolatot.

Emellett egyedi esetekben felvilágosítást vagy másolatokat kérhet az ügyiratokból. Közlekedési baleset után ez lehet például egy baleseti helyszínvázlat, amelyre kártérítés vagy fájdalomdíj igénybeviteléhez van szüksége. Amennyiben nem jogosult mellékmagánvád benyújtására (a mellékmagánváddal kapcsolatos részleteket lásd lent, a 7. oldalon), a magánindítványt meg is kell indokolnia, azaz nyilatkoznia kell arra vonatkozóan, hogy miért van szüksége az ügyiratokból ezekre az információkra. Kivételek egyes esetekben tehetők.

Tanúvallomás

Bűncselekmény áldozataként Ön tanú, ami az eljárás szempontjából nagyon fontos. A tanú legfontosabb feladata az, hogy teljes és az igazságnak megfelelő tanúvallomást tegyen. Nagy segítséget nyújthat a nyomozó hatóságoknak, ha meghallgatására magával viszi a rendelkezésére álló dokumentumokat (pl. orvosi igazolást vagy fényképeket). A vallomást rendszerint a rendőrségen teheti meg. Számos esetben később még a bíróság előtt is vallomást kell tennie. A vallomást csak kivételes esetekben tagadhatja meg, pl. ha a gyanúsított a házastársa vagy a rokona. Ilyen esetekben nem kell nyilatkoznia.

A meghallgatása során meg kell adnia nevét és címét. Ettől egy esetben tehető kivétel, mégpedig ha különös veszélyeztetés áll fenn. Ilyen eset lehet például, ha valaki erőszakkal fenyegeti Önt azért, mert Ön vallomást akar tenni. Ebben az esetben nem kell megadnia otthoni lakcímét. Ehelyett megadhat egy másik címet, amelyen keresztül elérhető. Ez lehet pl. egy áldozatsegítő szervezet, amellyel kapcsolatban áll. Ha a bíróságon tanúvallomást tesz, és a gyanúsított vagy a vádlott jelen van, akkor nem kéri el a teljes lakcímét, csak a lakóhelyét. Ha a fent leírtakhoz hasonló veszély áll fenn, lakóhelyét sem kell megadnia.

A tanúvallomás megtétele minden bizonnyal kivételes helyzet az Ön számára, ami nagyon megterhelő lehet. Ezért a meghallgatáshoz magával hozhat valakit. Ez a személy lehet rokon, vagy barát. A személy jelen lehet a meghallgatás során és csak kivételes esetekben zárható ki. Természetesen kísérheti Önt ügyvéd is. Különleges esetekben a meghallgatás idejére az állam költségén ügyvéd is kirendelhető Ön mellé. Ha úgy gondolja, hogy a rendőrség, az ügyészség vagy a bíróság előtti meghallgatáshoz efféle segítségre van szüksége, még meghallgatása előtt, lehetőség szerint idejekorán érdeklődjön a meghallgatást végző személlyel!

Pszichoszociális perbeli kíséret

2017 óta a szövetségi köztársaság egész területén lehetőség van arra, hogy bizonyos esetekben az eljárás teljes időtartama alatt professzionális kíséretet és gondozást (ügynevezett pszichoszociális perbeli kíséretet) vegyen igénybe. Ezt különösen olyan gyermekek és fiatalok igényelhetik, akik erőszakos vagy szexuális bűncselekmény áldozatává váltak. Azonban súlyos erőszakos vagy szexuális bűncselekmény áldozatává vált felnőtt áldozatoknak is szüksége lehet effajta gondozásra, amire szintén lehetőség van. Amennyiben a bíróság engedélyezi, a pszichoszociális perbeli kíséret az áldozatok számára ingyenes. Más esetekben saját költségén is igénybe veheti a pszichoszociális perbeli kíséretet. Ne habozzon, és kérdezze meg a rendőrséget vagy az áldozatsegítő szervezeteket. Ezekről további információkat kaphat. Az interneten a **www.hilfe-info.de** címen szintén számos, pszichoszociális perbeli kíséréssel kapcsolatos információt találhat.

Csatlakozhatok a büntetőeljáráshoz mellékmagánvádlóként?

Ha bizonyos bűncselekmények áldozatává vált, az eljárásban mellékmagánvádlóként vehet részt. Ide tartozik pl. a nemi erőszak, a szexuális visszaélés, az emberölés büntettének kísérlete vagy egy olyan tett, amely egy közeli hozzátartozó megöléséhez vezetett. Ilyen esetben Önnek különleges jogai vannak, pl. ügyvédje minden különösebb indoklás nélkül hozzáférést kaphat az Ön számára a bűnügyi aktákhoz, és az eljárás során bármikor kérelmet nyújthat be. Továbbá az egyéb tanúktól eltérően alapvetően mindig részt vehet a bírósági tárgyalásokon.

Ki fizeti az ügyvédemet?

Az ügyvédi segítség igénybevétele költséget jelenthet az Ön számára. A vádlott elmarasztalása esetén az ügyvédi költségeket neki kell fizetnie. Nem minden elítélt van azonban abban a helyzetben, hogy ténylegesen ki is fizesse a költségeket. Így előfordulhat, hogy a költségeket Önnek kell viselnie.

Különösen kivételes helyzetekben kérheti a bíróságtól, hogy az állam költségére ügyvédet rendeljen ki Ön mellé. Ez pl. a súlyos erőszakos vagy nemi bűncselekmények eseteiben áll fenn, vagy az olyan esetekben, amelyekben pl. gyermekek, szülők vagy a házastárs vesztette életét egy bűncselekmény következtében. Ebben az esetben ez nem azon múlik, hogy Ön rendelkezik-e vagyonnal vagy nem.

Ügyvédi segítség igénybevétele érdekében egyéb esetekben is kérhet anyagi segítséget a bíróságtól. Erre akkor van lehetőség, ha túl alacsony a jövedelme és jogosult arra, hogy az eljáráshoz mellékmagánvádlóként csatlakozzon.

Kártérítés és fájdalomdíj

Egy bűncselekmény következtében kárt szenvedett vagy fájdalomdíjat szeretne kapni? Szeretné ezt az igényét rögtön a büntetőeljárásban érvényesíteni? Erre rendszerint lehetősége van (ügynevezett magánjogi igény érvényesítése a büntetőperben). Ehhez azonban konkrét kérelmet kell benyújtania. Ha igényeket szeretne érvényesíteni, azt idejekorán, lehetőség szerint már a feljelentés megtételének időpontjában közölje.

Természetesen lehetősége van arra is, hogy a kártérítésre vagy a fájdalomdíjra vonatkozó igényét egy másik eljárásban nyújtsa be, azaz nem a büntetőbíróság, hanem a polgári bíróság előtt. Ebben az esetben is kérhet a bíróságtól anyagi segítséget ügyvédi tanácsadás igénybevétele érdekében, ha túl alacsony jövedelemmel rendelkezik.

Milyen jogokkal rendelkezem még?

Erőszakos cselekmény következtében egészségkárosodást szenvedett? Ebben az esetben az áldozatok kártalanításáról szóló törvény alapján állami juttatásokat kaphat, pl. orvosi vagy pszichoterápiás kezelés igénybevételehez, segédeszközökkel (pl. járókerettel, kerekesszékekkel) való ellátáshoz vagy nyugdíjellátáshoz (pl. a jövedelem-kiesés kiegyenlítése érdekében). Erről a rendőrséget kérdezheti, amikor feljelentést tesz. A rendőrség az illetékes szervhez irányítja Önt.

Kérelem előzetes benyújtása nélkül felveheti a kapcsolatot a traumatológiai ambulanciával, hogy akut igény esetén gyorsan és egyszerűen kaphasson pszichoterápiás segítséget.

Ha terror- vagy szélsőséges cselekmény áldozatává vált, a Szövetségi Igazságügyi Hivataltól anyagi segítséget kérhet.

Ott mindent megtudhat a feltételekről és az eljárásról: **www.bundesjustizamt.de** (keresőszó: Bürgerdienste (szolgáltatások a polgárok számára) – Härteleistungen (juttatások rendkívüli esetekben))

Családon belüli erőszak áldozataként az erőszak elleni védelemről szóló törvény alapján bizonyos esetekben további jogai is lehetnek. Például kérheti a járásbíróaszt (családjogi bíróságot), hogy a tettesnek megtiltsa az Önnel való kapcsolatfelvételt. A bíróság bizonyos körülmények fennállta esetén megengedheti Önnel, hogy egy olyan lakást, amelyben eddig a tetteszel közösen lakott, immáron egyedül használhasson. A szükséges kérvényeket írásban nyújthatja be a járásbíróasztnál (Amtsgericht) vagy helyben jegyzőkönyvbe mondhatja. Az ügyvédi képviselést nem szükséges.

A törvényes balesetbiztosítással szemben is felmerülhetnek követelések. Ez akkor fordulhat elő, ha Ön pl. szakmai tevékenységét folytatta, egy iskolai osztállyal vagy egy egyetemi szemináriumi csoporttal utazott, vagy más embereken akart segíteni balesetben vagy vészhelyzetben, és ennek során megsérült. A balesetbiztosítókról és a szakmai szövetségekről a Német Állami Balesetbiztosító honlapján talál áttekintést a következő címen: **www.dguv.de** (Versicherung (biztosítás) – Zuständigkeit (illetékesség)).

Mit jelent a tettes-áldozat közötti békéltetés?

A tettes-áldozat közötti békéltetés mindenekeelőtt a bűncselekmények áldozatait hivatott segíteni abban, hogy az elszennvedett igazságtalanságot feldolgozhassák. A tettesnek normál büntetőtárgyalásnál behatóbban, egész konkrétan és közvetlenül, személyes beszélgetés során kell szembenéznie azzal, hogy tette milyen károkat és sérüléseket okozott áldozatában. Ez lehet anyagi kár, amelyet az áldozat egy bűncselekmény folytán elszennvedett, vagy lelki sérülés, személyes bántódás és a tett következtében előidézett félelem. A beszélgetés általában képzett közvetítő részvételével zajlik, de kívánság szerint személyes találkozás nélkül és csak a közvetítőn keresztül is lehetséges.

A tettes-áldozat közötti békéltetés azonban soha nem történhet az áldozat akarata ellen és igénybevétel esetén is csak akkor, ha a tettesnek komoly szándékában áll vállalnia tettéért a felelősséget. Megfeleelő esetekben a tettes-áldozat közötti békéltetés szolgálhatja az áldozat önrendelkezése szerinti konfliktuskezelését és a jogrend helyreállítását. Az eljárást ezért gyakran már az ügyészség vagy a rendőrség kezdeményezi. Azonban nem képezi a tulajdonképpeni büntetőeljárás részét, és a büntetőeljáráson kívül folytatják le. E célból léteznek speciális szervek és intézmények, ahol képzett közvetítőket alkalmaznak.

A tettes-áldozat közötti békéltetéssel és az Ön közelében ezt ellátó intézményekkel kapcsolatos további információkat az interneten találhat, pl. a következő címen: **www.toa-servicebuero.de/konfliktschlichter** vagy itt is: **www.bag-toa.de**.

Brosúrák és további linkek

Az áldozatvédelemre vonatkozó további információkat itt találhat:
www.hilfe-info.de

További hasznos információkat többek között az alábbi broszúrákban találhat:

- Áldozatok számára készült kiskönyv
- Vannak jogaim
- Nagyobb védelem családon belüli erőszak esetén
- Tanácsadási és jogsegély
valamennyi itt: **www.bmj.de/Publikationen**
- Erőszakos cselekmények áldozatai számára nyújtott segítség
itt: **www.bmas.de/opferentschaedigung**

Publikációk rendelése

Internet: www.bmj.de
Postai úton: Publikationenversand der Bundesregierung,
Postfach 48 10 09, 18132 Rostock
Telefon: +49 (0)30 – 18 272 272 1
Fax: +49 (0)30 – 18 10 272 272 1

Alsó-Szászországban több kapcsolatfelvételi és tanácsadói iroda működik a bűncselekmények áldozatai számára:

A támogatást a bűncselekmények áldozatai, valamint az áldozatok hozzátartozói vehetik igénybe, és ingyenes. Az alább megjelölt kapcsolatfelvételi és tanácsadói irodákban speciálisan kiképzett szakemberek dolgoznak, akik tapasztalattal rendelkeznek az Ön helyzetében lévő emberekkel. Meghallgatják Önt és segítenek. Igény esetén további segítséget közvetítenek, és információt nyújtanak Önnek például a következő témákkal kapcsolatban:

- gyors pszichoterápiás segítség a traumaközpontokon keresztül,
- az erőszak elleni védelemről szóló törvény szerinti kérelmek,
- bizonyítékok dokumentációja otthoni és/vagy szexuális erőszak esetén, függetlenül attól, történt-e rendőrségi feljelentés (Netzwerk ProBeweis),
- büntető feljelentés és magánindítvány,
- tájékoztatás a büntetőeljárásról,
- tanúvallomás,
- tanútámogatás,
- mellékmagánvád,
- kártérítés vagy fájdalomdíj (adhéziós eljárás),
- a pénzügyi támogatás lehetőségei,
- a tettes és az áldozat közötti egyezség és
- segítség nyelvi akadályok esetén (jeltolmács stb. is).

Stiftung Opferhilfe Niedersachsen (Alsó-Szászország-i Áldozatsegítő Alapítvány) 11 áldozatsegítő irodával

A felkínált segítséggel és az irodák elérhetőségével kapcsolatos információkat itt találja:

www.opferhilfe.niedersachsen.de

Telefon: +49 441 220-1111.

Pszichoszociális eljárásbeli támogatás

Az eljárásbeli támogatás különösen intenzív támogatás a büntetőeljárásban a bűncselekmények áldozatai számára. Információkat itt talál:

www.justizportal.niedersachsen.de/Prozessbegleitung

Telefon: +49 511 120-8728.

Ezen túlmenően az alábbi helyeken is további tájékoztatást és segítséget kaphat:

Az Alsó-Szászország-i áldozatvédelmi tartományi megbízott irodája

A központi tanácsadói és közvetítői ajánlatokkal, valamint a tartományi megbízott irodájának elérhetőségével kapcsolatos információkat itt találja:

www.mj.niedersachsen.de/opferschutzbeauftragter

Telefon: +49 511 120-8737.

WEISSER RING e.V. Alsó-Szászországban 41 kirendeltséggel

A WEISSER RING e.V. ajánlatával, valamint az Alsó-Szászország-i kirendeltségekkel kapcsolatos tájékoztatás elérhetősége:

www.niedersachsen.weisser-ring.de

Áldozatvonal: 116 006 (díjmentes)

Az alábbi oldalon a rendelkezésére áll egy áttekintés, általános információk a jogaival, valamint az Ön támogatásával kapcsolatban, illetve az Alsó-Szászország-i kapcsolatfelvételi és tanácsadói irodák áttekintése:

www.opferschutz-niedersachsen.de